

Centar za zastupanje
građanskih interesa

Obavijest za medije

Otvorenost budžetskih procesa u BiH Objavljeni rezultati globalnog OBS mjerena - BiH i dalje među zemljama čiji budžetski procesi su samo djelomično otvoreni - Uvođenje programskog budžetiranja donjelo dodatne poene

Danas u podne po GMT-u (13h po istočnoevropskom vremenu) objavljeni su novi rezultati globalnog istraživanja otvorenosti budžeta pod nazivom Open Budget Survey (OBS). Ovo istraživanje se sprovodi svake dvije godine, a Bosna i Hercegovina u njemu sudjeluje od 2008. godine.

Radi se o nezavisnom, uporednom i redovitom mjerenu budžetske transparentnosti i odgovornosti koje u saradnji sa organizacijom International Budget Partnership sprovode ekspertne organizacije i predstavnici civilnog društva u stotinu zemalja svijeta, a u Bosni i Hercegovini ga sprovodi Centar za zastupanje građanskih interesa - Fondacija CPI.

Ovim istraživanjem, da bi bilo usporedivo, u svakoj zemlji se mjeri samo otvorenost budžetskog procesa centralne vlade, tako da je u našoj zemlji obuhvaćen budžet na nivou BiH kojim upravlja Vijeće Ministara. Metodologija OBS-a podrazumijeva ispunjavanje upitnika od 125 pitanja u 5 poglavila, na osnovu kojeg se putem Indeksa otvorenosti budžeta (Open Budget Index) određena zemlja rangira na ljestvici od 1 do 100. Ove godine Bosna i Hercegovina dijeli poziciju od 40. do 45. mjesta sa Argentinom, Kostarikom, Turskom, Bocvanom i Ganom. Time i dalje pripada skupini zemalja koje javnosti daju na uvid dio dokumenata i informacija bitnih za upravljanje budžetima. Trend otvorenosti je pozitivan i nalazi se u blagom porastu, od prethodnih 44, broj indeksnih poena je porastao na 50.

“Najbitniji elemenet koji je uticao na poboljšanje rezultate u odnosu na OBI iz 2010. je uvođenje programskog budžetiranja, zasnovanog na ciljevima i rezultatima aktivnosti budžetskih korisnika. Ova budžetska reforma pozitivno se odrazila i na niz drugih faktora kao što su strateški i operativni ciljevi budžetskih korisnika, mjere i ciljeve učinka budžetskih korisnika, te imenovanje lica odgovornih za rezultate programa određenog budžetskog korisnika. Ipak. to je samo prvi korak ka potpunoj implementaciji programskog budžetiranja jer su potrebni i vrijeme i znanje i politička volja da se ono potpuno implementira i da bi se rezultati aktivnosti budžetskih korisnika mogli uistinu mjeriti” komentirala je Aleksandra Banović, glavna istraživačica za OBS u fondaciji CPI, dodavši “Najveća manjkavost do sada je bilo stalno probijanje rokova za usvajanje i objavljivanje budžetskih dokumenata, a koji su jasno definirani Zakonom o finasiranju institucija u BiH.”

U odnosu na zemlje u regiji, BiH se nalazi u sredini između Slovenije koja je najbolje rangirana (74 indeksna poena), Hrvatske (61 poena), dok su slabije rangirane Albanija (47 poena), Srbija (39 poena) i Makedonija (35 poena). Srbija ujedno bilježi i najveći negativni trend i pala je za 15 indeksnih poena u odnosu na prethodno mjerjenje.

Centar za zastupanje
građanskih interesa

Specifičnost Bosne i Hercegovine je u tome da se na državnom nivou, koji je mjerjen ovim istraživanjem, troši samo 1,4 milijarde od ukupnih 9 milijardi konvertibilnih maraka budžetskog novca u našoj zemlji. Također, taj nivo je u fokusu pažnje i međunarodnih institucija i entiteta pa postoji opravdana sumnja da je upravljanje tim budžetom otvorenije i bolje nego na ostalim nivoima.

Iz tog razloga, Fondacija CPI pokreće mjerjenje otvorenosti budžetskih procesa na svih 14 nivoa vlasti (BH, entiteti, distrikt i 10 kantona) po identičnoj metodologiji koja se koristi u globalnom OBS istraživanju. Rezultat tog mjerjenja će biti rangiranje domaćih 14 budžeta, definiranje najvećih odstupanja od međunarodnih standarda otvorenosti i ukazivanje nadležnim ministarstvima, vladama i parlamentima kako da se njihovi budžetski procesi unaprijede u interesu građana.

Iako je Bosna i Hercegovina već dugo vrijeme u istoj skupini zemalja koje javnosti daju na uvid dio dokumenata važnih za budžetski proces, lagani porast u bodovanju nam daje nadu da će se taj trend zadržati i da ćemo u narednim godinama preći u grupu zemalja koje su u svom upravljanju novcem građana bitno otvorenije.

Za više informacija možete se obratiti našoj saradnici Amri Bilalović na broj 061 683 032 ili putem email adrese: amra@cpi.ba

CPI je nevladina, neprofitna organizacija koja prikupljanjem, analizom i objavljivanjem podataka od interesa za građane, te njihovom promocijom, aktivno podržava izgradnju civilnog društva. Fondacija CPI nastoji omogućiti da javni i verificirani podaci važni za građane BiH budu lako dostupni u kontekstu i na način kojeg može razumjeti građanin koji se profesionalno ne bavi javnom administracijom i javnim finansijama.